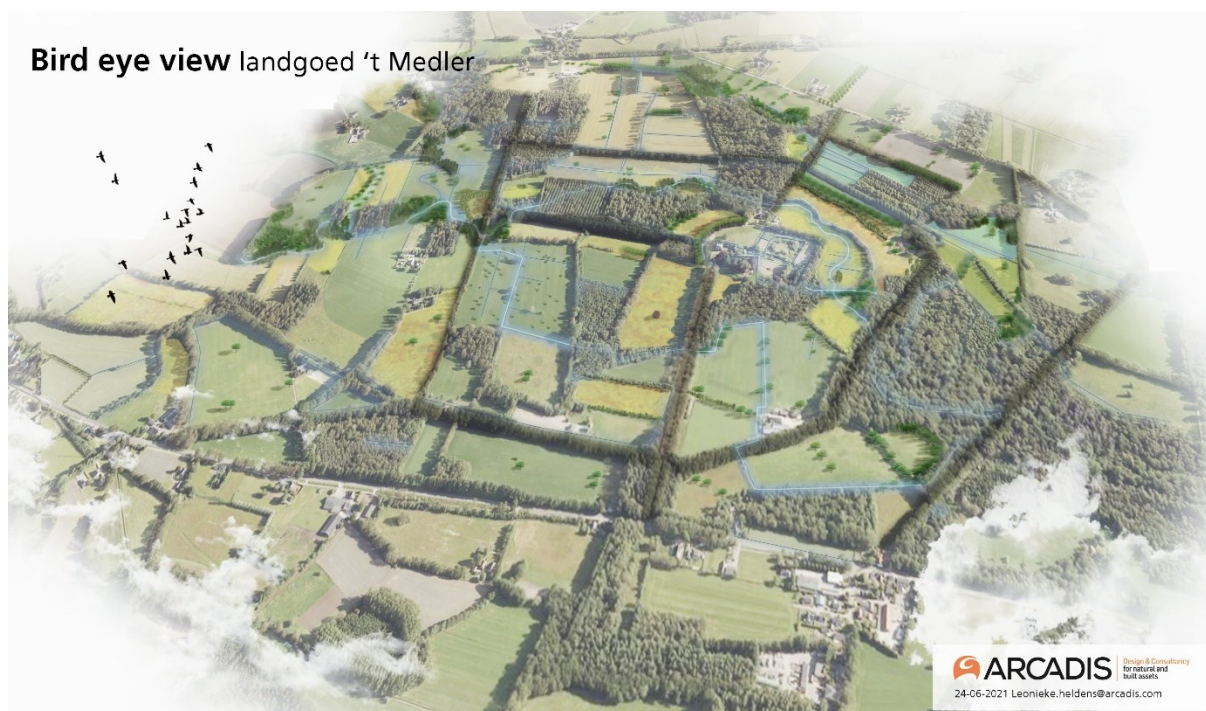

Projectplan Waterwet Landgoed 't Medler

Titel rapport : Projectplan Waterwet Landgoed 't Medler

Onderwerp : Watersysteemherstel Landgoederenzone Baakse Beek

Vastgesteld : 7 juni 2022 door het college van dijkgraaf en heemraden

Status : Besluit

Versie : Definitief

Datum : 23 mei 2022

Projectnummer : 811170

BronDocId : WRIJPROJ528-1961174224-1963

Ontwerp Projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft besloten, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavig projectplan Waterwet watersysteemherstel 't Medler tot wijziging van waterstaatswerk vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Op grond van artikel 5.4 lid, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd en een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

INHOUDSOPGAVE

1. Projectbeschrijving	5
1.1 Aanleiding van het project	5
1.2 Totstandkoming van het plan	5
1.3 Doel van het Projectplan Waterwet	6
2. Beschrijving en effecten van de te nemen maatregelen	6
2.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?	6
2.1.1 <i>Vordense Beek (nieuw)</i>	7
2.1.2 <i>Afwatering langs de eendenkooi</i>	9
2.1.3 <i>Huidige Baakse Beek: naam legger “Baakse Beek Onderloop”</i>	9
2.1.4 <i>Waterbergingsgebied</i>	10
2.2 Effecten	10
2.2.1 <i>Hydrologie</i>	10
2.2.2 <i>Natuur</i>	13
2.2.3 <i>Bodem</i>	14
2.2.4 <i>Waterbodem</i>	14
2.2.5 <i>Archeologie</i>	14
2.2.6 <i>Conventionele explosieven</i>	15
2.2.7 <i>Hengelsport</i>	15
2.3 Hoe wordt het project uitgevoerd?	15
2.4 Vermijden en mitigeren van nadelige gevolgen	16
2.4.1 <i>Fasering</i>	16
2.4.2 <i>Monitoring</i>	16
2.4.3 <i>Beheer en Onderhoud</i>	16
2.4.4 <i>Financiële schade</i>	17
3. Toetsing Waterwet	17
4. Wijze van uitvoering	18
4.1 Planologische inpassing	18
4.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten	19
4.3 Planning	19

4.4 Overige uitvoeringsaspecten	19
5. Procedure en contactgegevens	20

BIJLAGEN

Bijlage 1	Maatregelenkaart watersysteem
Bijlage 2	Leggerkaart
Bijlage 3a	Effecten op grondwater
Bijlage 3b	Effecten op oppervlaktewater
Bijlage 4	Overzicht grondwaterstandsmmeetpunten
Bijlage 5	Flora- en faunaonderzoek
Bijlage 6	Nota van beantwoording zienswijzen

1. Projectbeschrijving

1.1 Aanleiding van het project

't Medler is een landgoed gelegen tussen Vorden en Ruurlo in de Achterhoek. Het Waterschap Rijn en IJssel heeft besloten om de hydrologische omstandigheden op en rondom landgoed 't Medler aan te passen. Het primaire doel is om het natuurlijke watersysteem te herstellen zodat deze klimaatbestendig wordt: het moet beter om kunnen gaan met zowel droogte als hevige neerslag. De waterhuishouding op 't Medler verbetert doordat het water ondergronds langer wordt vastgehouden en kwalitatief hoogwaardig kwelwater meer invloed krijgt. Nevendoelen zijn het vergroten van het areaal en de kwaliteit van de natte landnatuur, van de beeknatuur en (dus) van de biodiversiteit in de bodem, het water en op het land. Een doel is ook om de cultuurhistorische, landschappelijke waarden te versterken. Tenslotte wordt gestreefd naar goede omstandigheden voor zowel ecologisch als bedrijfsmatig toekomstbestendige agrarische bedrijven.

Het waterschap neemt maatregelen in het watersysteem en richt ongeveer 30 hectare nieuwe natuur in. Daarnaast worden solitaire bomen en heggen geplant ten behoeve van het cultuurhistorisch waardevolle landschap. De maatregelen op 't Medler maken deel uit van het overkoepelende project Landgoederenzone Baakse Beek. Dit project is gebaseerd op de Ontwikkelvisie Landgoederenzone Baakse Beek Bronckhorst (Land-id, april 2019).

In het ontwerp-waterbeheerplan (WBP) 2022-2027 van Waterschap Rijn en IJssel staat de herinrichting van de Baakse Beek op het traject Vellervoort – Wientjesvoort als maatregel voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) genoemd. Landgoed 't Medler ligt op dit traject en realiseert ca. 2,2 km beekherstel.

1.2 Totstandkoming van het plan

Op basis van voornoemde 'ontwikkelvisie' en de eerder opgestelde 'schetsschuit Medler' is in de periode 2019-2020 samen met het landgoed, de gemeente Bronckhorst, de provincie Gelderland en de VALA een inrichtingsplan gemaakt, dat in 2021 is uitgewerkt tot een definitief ontwerp. De belangen van de hoevepachters op het landgoed zijn hierin meegewogen. Gedurende het proces overlegden genoemde partijen periodiek met elkaar, sprak het waterschap met de belanghebbende bewoners, pachters en grondeigenaren op en rondom het landgoed en is een informatiebijeenkomst zowel online als fysiek gehouden in september 2020 om het bredere publiek te informeren.

In augustus 2021 hebben het landgoed en het waterschap een realisatieovereenkomst getekend. Tussen landgoed waterschap en pachters is overeenstemming over de nieuwe pachtsituatie.

Het ontwerp-projectplan Waterwet heeft van 4 maart t/m 15 april 2022 ter visie gelegen. Hierop zijn zeven zienswijzen ingediend. Deze zijn beantwoord in de Nota van Beantwoording Zienswijzen (Bijlage 6). De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing

van het projectplan. Wel worden nog maatregelen onderzocht en/of uitgewerkt om de mogelijk nadelige effecten op enkele landbouwpercelen en op de visstand te mitigeren.

1.3 Doel van het Projectplan Waterwet

Het doel van onderhavig projectplan Waterwet is om een beschrijving te geven van de volgende aspecten:

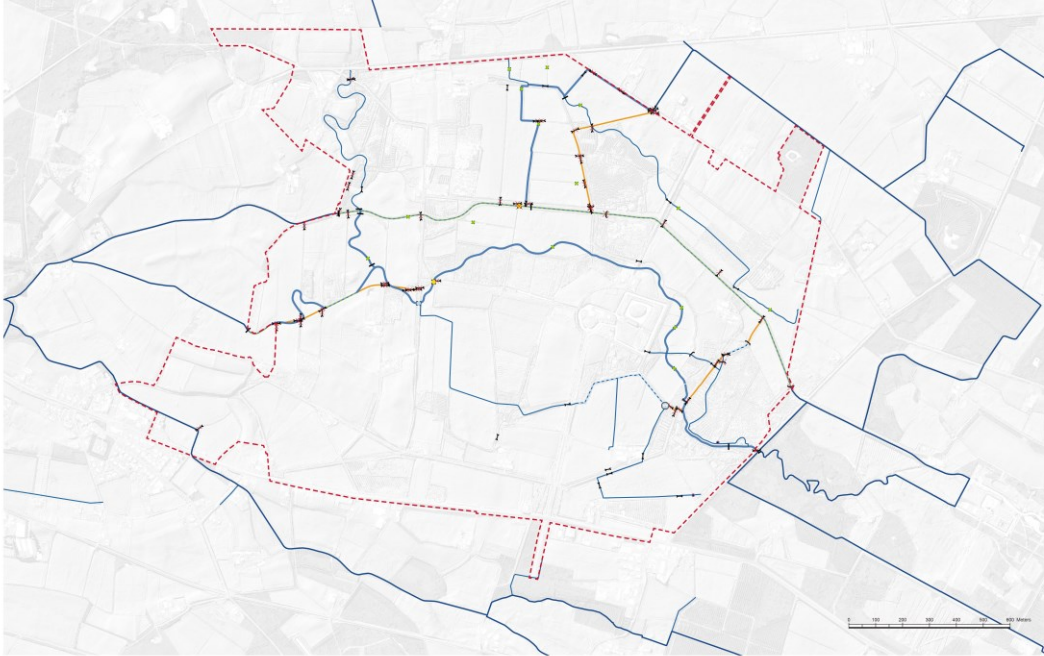
- de maatregelen die in het watersysteem worden genomen;
- de wijze waarop deze maatregelen worden uitgevoerd;
- de voorzieningen die worden getroffen om de nadelige gevolgen van de uitvoering van de maatregelen zoveel mogelijk te voorkomen of beperken;
- de uitvoerbaarheid van het plan. Dit wordt gedaan door de planologische inpassing, vergunbaarheid en planning te beschrijven.

Bovenstaande aspecten worden achtereenvolgend in het projectplan Waterwet behandeld. Hoofdstuk 5 beschrijft de procedure van het projectplan. Hier vindt u ook de gegevens van een contactpersoon voor mocht u meer informatie wenst.

2. Beschrijving en effecten van de te nemen maatregelen

2.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Op landgoed 't Medler wordt de drainagebasis verhoogd met herstel van het natuurlijk watersysteem. De wijzigingen op het landgoed inclusief kunstwerken worden hieronder beschreven en verbeeld in de maatregelenkaart (zie afbeelding 1 en bijlage 1). Een overzicht van alleen de leggerwatergangen is weergegeven in bijlage 2.

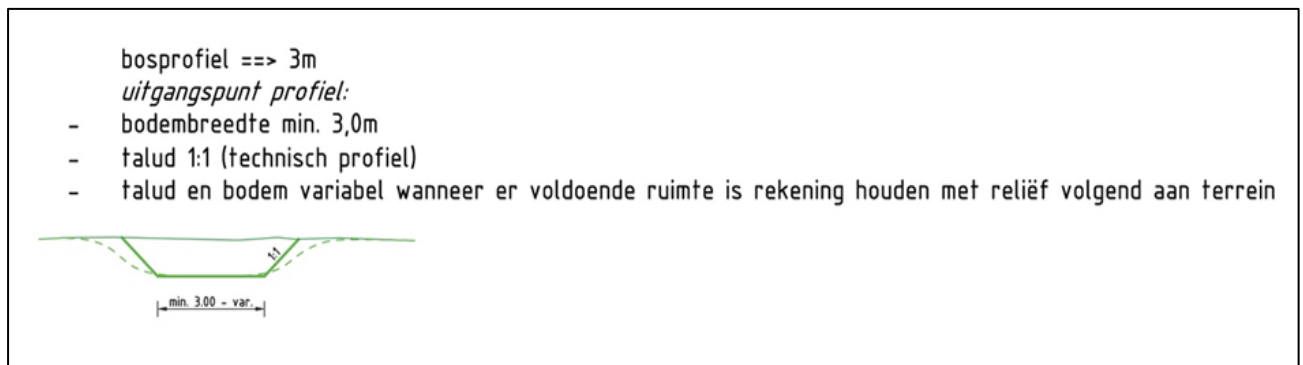
Afbeelding 1 Maatregelenkaart watersysteem (in Bijlage 1 met legenda)

Waar nieuwe waterlopen historische lanen passeren, wordt er in de positionering, het type duiker en de werkzaamheden rekening gehouden met de wortelruimte van de bomen zodat ze behouden blijven. Daarnaast komen er door de aanleg van nieuwe waterlopen een aantal agrarische percelen geïsoleerd te liggen. Voor de toegang tot deze percelen worden voordes aangelegd die passeerbaar zijn voor landbouwvoertuigen.

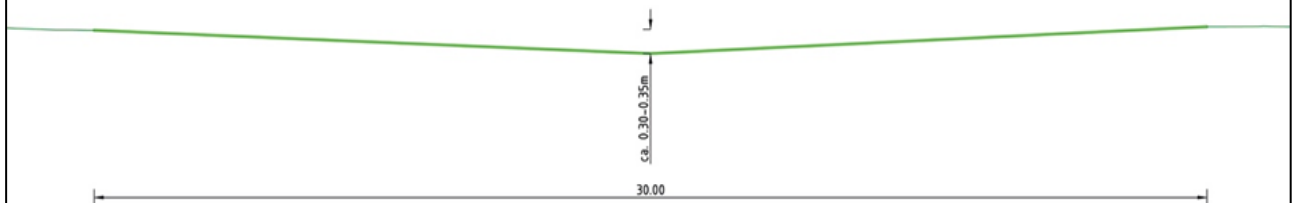
2.1.1 Vordense Beek (nieuw)

- Een slenk, hierna genoemd de “Vordense Beek”, wordt aangelegd als nieuwe primaire watergang van oost naar west op het landgoed. De slenk heeft voornamelijk een “bosprofiel” (zie afbeelding 2) wanneer deze door of langs het bos loopt, of een “slenkprofiel” wanneer deze door het open veld loopt (zie afbeelding 3).
- De watergang wordt reliëfvolgend ontgraven. Het profiel wordt afhankelijk van het terrein en de aanwezige hoogtes en laagtes uitgezet. Daarbij wordt ook rekening gehouden met enkele vluchtplaatsen voor vissen tijdens ‘normale’ droge zomers. Het reliëfvolgend ontgraven kan resulteren in een aangepast profiel, zie als voorbeeld afbeelding 4.
- In de hoofdloop worden, voor behoud en begaanbaarheid van wegen en bereikbaarheid van agrarische percelen, drempels, duikers, bruggen of voordes aangelegd.
- Na aanleg wordt de slenk, met vrijlating van het doorstroomprofiel deels ingezaaid en deels met bomen beplant en op een later moment (naar verwachting in 2025) bovenstrooms aangetakt aan de Baakse Beek, zie paragraaf 2.4.1.
- Aan de westkant van het landgoed, benedenstrooms van de Ganzensteeg, loopt nu al de watergang Medlerlaak (BBO16.000). De Vordense Beek komt hierop uit. De Medlerlaak, voor zover gelegen binnen de landgoedgrenzen van 't Medler wordt verondiept. Enkele korte rechte stukken worden gedempt en vervangen door een nieuw, reliëfvolgend tracé. Het deeltraject van de Medlerlaak dat op landgoed 't Medler ligt, wordt hernoemd als “Vordense Beek”.

- Uit de aansluitende watergang BBO00.000.030 worden verschillende duikers verwijderd of verplaatst ten behoeve van de nieuwe hoofdloop. Het gemaal GM74430002 blijft behouden.
- De leggerwatergang BBO.00.000.031 wordt grotendeels gedempt en vervalt deels de status als leggerwatergang. Deze watergang gaat deel uitmaken van een secundaire watergang.

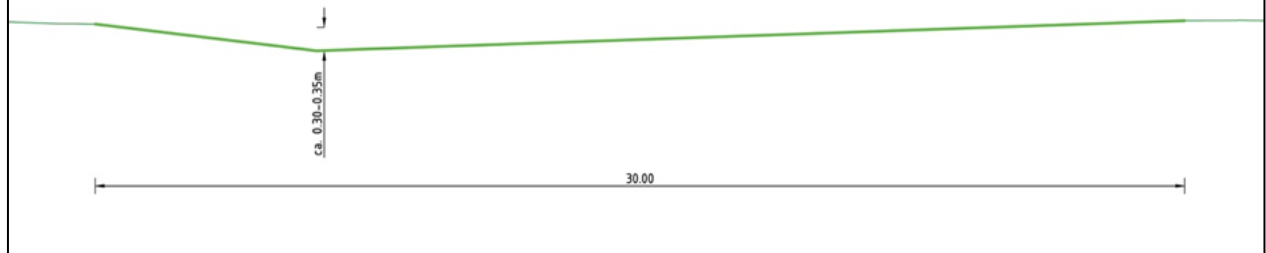

Afbeelding 1 Principeprofiel "Bosprofiel"
 profiel slenk - standaard
 breedte 30m talud flauw passend binnen de 30m, reliëf volgend ontgraven

Afbeelding 2 Principeprofiel "Slenk"

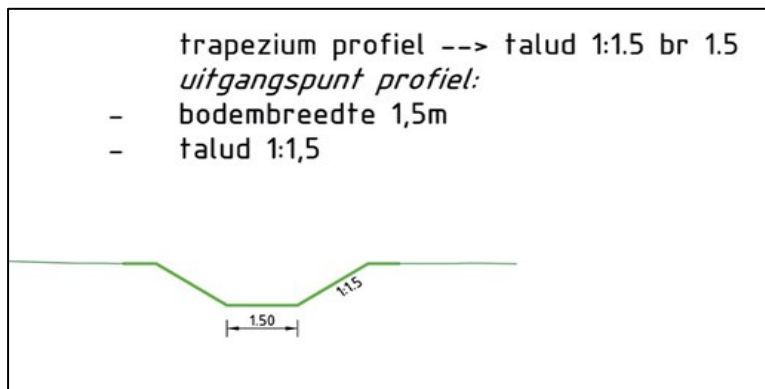
profiel slenk - verschoven as
 breedte 30m talud flauw passend binnen de 30m, reliëf volgend ontgraven
 afhankelijk van terrein en/of 'koppen' in het terrein

Afbeelding 3 Principeprofiel " Slenk - met verschoven as"

2.1.2 Afwatering langs de eendenkooi

- Er wordt een primaire watergang aangelegd, als verbinding tussen leidingvak LV74430103 van de watergang "afwatering langs de eendenkooi" (BBO14.000) en de bestaande hoofdloop. De watergang heeft een trapeziumprofiel met een bodembreedte van 1,5 meter (zie afbeelding 5) en ligt aan de noordzijde van de bestaande hoofdloop.
- In de nieuwe primaire watergang worden, voor het behoud van de begaanbaarheid van de wegen en agrarische percelen, duikers aangelegd, inclusief een duiker voor de aansluiting op hoofdloop.
- De huidige primaire watergang "afwatering langs de eendenkooi" wordt in de leidingvakken LV74430112 en LV74430113 over een afstand van ongeveer 600 meter verondiept en verwijderd uit de legger als primaire watergang. Hij blijft behouden als detailafwatering.
- Uit de huidige primaire watergang worden de duikers verwijderd.

Afbeelding 4 Principeprofiel "Trapezium profiel met bodembreedte 1,5 meter"

2.1.3 Huidige Baakse Beek: naam legger "Baakse Beek Onderloop"

- Na voltooiing van de Vordense Beek (zie paragraaf 2.4.1) worden wijzigingen aangepast aan de huidige primaire watergang "Baakse Beek Onderloop" (BBO00.000). De wijzigingen zijn als hieronder beschreven.
- De Baakse Beek wordt met de helft tot driekwart verondiept over een lengte van ca. 2000 meter. Het huidige profiel heeft aan beide zijdes een talud van 1:1,5 en de bodembreedte varieert van 2,8 tot 4,2 meter.
- De stuw in de huidige Baakse Beek Onderloop wordt verwijderd en een drempel wordt toegevoegd.
- Het water van de bovenstroomse Baakse Beek wordt naar de nieuw aangelegde Vordense Beek geleid, waarbij piekafvoeren nog steeds door de huidige Baakse Beek Onderloop op 't Medler kunnen stromen (zie paragraaf 2.4.1.).

2.1.4 Waterbergingsgebied

Binnen het projectgebied is ingezet op het maximaal vasthouden van water. Laagtes in het gebied functioneren als waterbergingsgebieden zodat wateroverlast in de omgeving wordt beperkt (zie paragraaf 2.2.1). De beheerverantwoordelijkheid voor de waterberging op het Medler is beschreven in paragraaf 2.4.3.

2.2 Effecten

In het kader van de uit te voeren werkzaamheden zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Hieronder zijn de conclusies daaruit opgenomen.

2.2.1 Hydrologie

Om inzicht te krijgen in het oppervlakte- en grondwatersysteem en de effecten van de maatregelen van dit plan zijn hydrologische berekeningen uitgevoerd. Hierbij zijn de effecten op de ontwateringsdiepte, inundatie en drooglegging inzichtelijk gemaakt.

Ontwateringsdiepte

Met een grondwatermodel zijn de effecten van de voorgestelde maatregelen op de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG, representatief voor de winter), voorjaarsgrondwaterstand (GVG, rond 1 april) en gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG representatief voor de zomer) in kaart gebracht. In bijlage 3a is de ontwateringsdiepte voor deze drie momenten weergegeven voor de huidige situatie, de situatie na uitvoering van de voorgenomen maatregelen (DO) en de verandering in ontwateringsdiepte. Op deze kaarten is het volgende te zien:

- In het overgrote deel is de stijging van de GHG beperkt tot maximaal 10 cm. Daar waar watergangen worden gedempt kan lokaal een iets grotere stijging van de grondwaterstand plaatsvinden. Effecten vallen binnen de eigendomsgrenzen van 't Medler, met uitzondering van de percelen tussen de Wiersserbroekweg en de Mosselseweg. Daar worden geringe effecten verwacht als gevolg een kleine stijging van het waterpeil. Alleen de grondwaterstand op korte afstand (max. 25 m) tot de watergang wordt hierdoor beïnvloed. De ontwateringsdiepte in de winter was hier al minder dan 25 cm – maaiveld.
- In het overgrote deel is de stijging van de GVG beperkt tot maximaal 10 cm. Effecten vallen binnen de eigendomsgrenzen van het Medler, met uitzondering van de percelen tussen de Wiersserbroekweg en de Mosselseweg. Daar worden geringe effecten verwacht als gevolg een kleine stijging van het waterpeil. Alleen de grondwaterstand op korte afstand (max. 25 m) tot de watergang wordt hierdoor beïnvloed. De ontwateringsdiepte in het voorjaar blijft 40 – 80 cm – maaiveld.
- De voorgenomen maatregelen hebben geen invloed op de GLG

Vanuit de doelstelling om het watersysteem klimaatrobust in te richten en meer water vast te houden, is het effect op het grondwater positief. Met name de stijging in het voorjaar en het langer vasthouden van grondwater maakt het gebied minder gevoelig voor droogte. De

geringe verandering in ontwateringsdiepte buiten het plangebied heeft geen negatieve invloed op de gebruiksfunctie.

Inundatie

Met een oppervlaktewatermodel zijn de waterpeilen berekend voor een afvoergebeurtenis die gemiddeld één keer per jaar ($T=1$) en een afvoergebeurtenis die gemiddeld één keer per tien jaar ($T=10$) voorkomt. Op basis hiervan is de inundatie uitgerekend. Inundatie ontstaat wanneer vanuit het oppervlaktewater laaggelegen omliggende gronden onder water komen te staan. In bijlage 3b is waterdiepte voor deze twee afvoergebeurtenissen weergegeven voor de huidige situatie, de situatie na uitvoering van de voorgenomen maatregelen (DO) en de verandering inundatieoppervlak. Op deze kaarten is het volgende te zien:

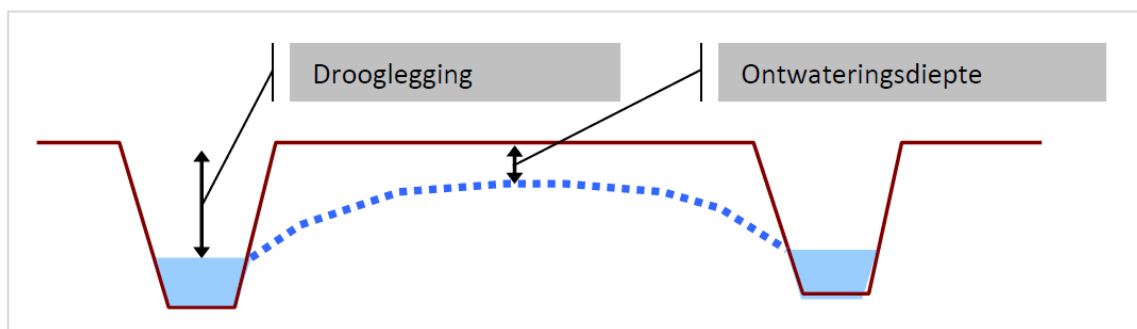
- Bij een afvoergebeurtenis die gemiddeld één keer per jaar optreedt ($T=1$), doet de extra inundatie zich voornamelijk voor binnen de eigendomsgrenzen van het Medler. Dit is het beoogde effect van de maatregelen om meer water in het gebied vast te houden en daarnaast het risico op wateroverlast in de omgeving te beperken. Ten oosten van het Medler is een geringe toename in inundatieoppervlak waarneembaar in de laagte waar in de huidige situatie de afwatering van de Wiersse in de Baakse Beek uitmondt. Het gaat hierbij om een waterdiepte van maximaal 10 cm. Na het afnemen van de afvoer en het zakken van het waterpeil, wordt dit water grotendeels weer afgevoerd. Aan de noordoostkant van het Medler, net ten noorden van de Baakse Beek is een gebied dat in de huidige situatie gevoelig is voor inundatie. Door de aanleg van een nieuwe watergang en de afname van afvoer op de Baakse Beek Onderloop neemt de inundatie af.
- Bij een afvoergebeurtenis die gemiddeld één keer per tien jaar voorkomt ($T=10$) treedt voornamelijk extra inundatie op binnen de eigendomsgrenzen van het Medler. Dit is het beoogde effect van de maatregelen om meer water in het gebied vast te houden en daarnaast het risico op wateroverlast in de omgeving te beperken. Ten oosten van het Medler is een geringe toename in inundatieoppervlak waarneembaar in de laagte waar in de huidige situatie de afwatering van de Wiersse in de Baakse Beek uitmondt. Het gaat hierbij om een waterdiepte van lokaal minimaal 25 cm. Na het afnemen van de afvoer en het zakken van het waterpeil, wordt dit water grotendeels weer afgevoerd. Ook tussen de Wiersserbroekweg en de Mosselseweg is een toename aan inundatie berekend. Door het verleggen van de watergang aldaar kunnen de aangrenzende lage gronden inunderen met lokaal een waterdiepte tot 25 cm. Na het afnemen van de afvoer en het zakken van het waterpeil, wordt dit water grotendeels weer afgevoerd. Aan de noordoostkant van het Medler, net ten noorden van de Baakse Beek is een gebied dat in de huidige situatie gevoelig is voor inundatie. Door de aanleg van een nieuwe watergang en de afname van afvoer op de Baakse Beek Onderloop neemt de inundatie af.

Gronden in de buitengebieden in landbouwkundig gebruik of met bebouwing hebben een beschermingsnorm van $T=10$. Dat wil zeggen dat bij afvoeren/situaties die één keer per tien jaar voorkomen geen inundatie mag plaatsvinden. In situaties met een herhalingsstijd van meer dan één keer per tien jaar mag wel inundatie voorkomen. Voor gronden met een natuurbestemming geldt geen norm. Samen met De Wiersse wordt gewerkt aan het klimaatrobuust maken van het watersysteem op dit landgoed. Met de herinrichting van het gebied in het vooruitzicht, leidt de geringe toename in inundatie niet tot een negatief effect

voor dit landgoed. De verhoogde inundatiefrequentie nabij de Wiersserbroekweg en de Mosselseweg, Afwatering langs de Eendenkooi, kan een negatieve invloed hebben op de huidige gebruiksfunctie. Als er sprake is van nadeel op de gebruiksfunctie, is de Nadeelcompensatieverordening (natschaderegeling) van toepassing. We zijn in gesprek met de betreffende eigenaren over aanpassing van landgebruik en/of mitigatie zoals het ophogen van perceelranden. Als er na uitvoering van de maatregelen van het projectplan Waterwet en eventuele mitigerende maatregelen in de praktijk aantoonbaar sprake is van schade, dan kan indiener een beroep doen op nadeelcompensatie.

Drooglegging

De drooglegging is het verschil tussen het peil in de watergang en de maaiveldhoogte (zie afbeelding 6). Een andere drooglegging kan het gevolg zijn van een ander waterpeil of door een verandering van het watersysteem, zoals de aanleg van nieuwe watergangen. Hierdoor kunnen percelen in toekomst afwateren op een andere watergang dan nu het geval is.

Afbeelding 6 Drooglegging en ontwateringsdiepte

De drooglegging is berekend op basis van de zomerpeilen voor de huidige situatie en de zomerpeilen welke worden verwacht op basis van het ontwerp. Voor ieder kadastraal perceel is de minimale drooglegging voor 90% van het perceel bepaald en weergegeven op kaart (bijlage 3b). Een drooglegging van 60 – 90 cm wil dus zeggen dat voor 90% van het perceel geldt dat het oppervlaktewaterpeil tussen de 60 en 90 cm lager ligt dan het maaiveld op dat perceel. Op 10% van het perceel is de drooglegging minder dan 60cm.

Naast de drooglegging is in bijlage 3b ook het verschil in drooglegging weergegeven. Hierop is in één oogopslag te zien voor welke percelen de drooglegging veranderd en hoeveel die verandering is. Afhankelijk van het perceel en de gebruiksfunctie kan het wenselijk zijn de drooglegging te verkleinen dan wel te vergroten (als een perceel 'te droog' is kan het wenselijk zijn de drooglegging te beperken en visa versa). Binnen de eigendomsgrenzen van het Medler neemt de drooglegging af. Ook in de percelen ten noorden en ten oosten van de eigendomsgrenzen van 't Medler, is een geringe afname van de drooglegging zichtbaar. Een afname van de drooglegging betekent niet dat de ontwateringsdiepte afneemt (zie afbeelding 6). Om te bepalen of de ontwateringsdiepte verandert, zijn ook de effecten op grondwater inzichtelijk gemaakt. Op deze kaarten was al te zien dat buiten de eigendomsgrenzen van 't Medler de grondwaterstanden nauwelijks worden beïnvloed. De verandering in drooglegging heeft dus buiten 't Medler geen negatief effect op de gebruiksfuncties.

2.2.2 Natuur

De maatregelen in dit projectplan leiden tot een herstel van het natuurlijk watersysteem, verhoging van de drainagebasis en daarmee tot verbetering van de hydrologische omstandigheden voor de (natte) natuur in het projectgebied. Daarnaast wordt ruim dertig hectare nieuwe natuur aangelegd en toegevoegd aan het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De iets nattere omstandigheden op de agrarische percelen zijn gunstig voor het agrarisch natuurbeheer dat er wordt gevoerd en draagt bij aan de biodiversiteit.

Het landgoed 't Medler is geen Natura 2000-gebied en nabij liggen ook geen andere Natura 2000-gebieden. Zowel de bestaande als de nieuwe natuur op het landgoed maken wel deel uit van het GNN of worden hier in 2022 aan toegevoegd.

De Vordense Beek en Baakse Beek zullen na de herinrichting vaker droogvallen en dit maakt deze beken minder geschikt voor vis en andere watergebonden soorten. Het is echter niet te verwachten dat alle vis zal verdwijnen. Er zijn namelijk plekken waar in de zomer water zal blijven staan, zoals grachten en waterpartijen op de landgoederen en diepere watergangen in de rabattenbossen die in open verbinding zullen staan met de Vordense beek. In de uitvoering van het ontwerp gebruiken dan wel optimaliseren we op twee of drie plekken deze natuurlijke dieptes voor kuilen van ca. 1,5m diepte ten opzichte van maaiveld, zo nodig voorzien van een klei-/leemlaag. Daar kunnen vissen overleven in 'normale' drogere periodes. Bij extreem droge zomers zoals 2018 vallen deze alsnog droog. Diepere kuilen zijn echter onwenselijk, omdat ze een drainerende werking hebben. Dit past niet bij het streven van het Waterschap om het water juist langer vast te houden in de bodem.

Over het gehele beekdal bezien, neemt de natuurwaarde toe door de herinrichting. Het watersysteemherstel verhoogt de grondwaterstanden in het beekdal. Dit komt ten goede aan de biodiversiteit en natuurwaarde in de bossen en vochtige graslanden in het beekdal. De herinrichting zal daar juist leiden tot een toename van plant- en diersoorten die kenmerkend zijn voor beekdalen.

Om te bepalen of er eventuele negatieve effecten op beschermde soorten zullen optreden bij *uitvoering* van de werkzaamheden en om benodigde vervolgstappen te bepalen is er een habitatsgeschiktheidsanalyse uitgevoerd (zie bijlage 5). Uit het onderzoek blijkt dat het gebied geschikt is voor een aantal beschermde diersoorten en dat er werkzaamheden plaats gaan vinden in de buurt van het leefgebied van deze soorten. Om ervoor te zorgen dat er geen wezenlijke nadelige effecten zullen optreden voor de diersoorten, zal in overleg met het bevoegd gezag bepaald worden welke maatregelen noodzakelijk zijn. Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin zorgplichtmaatregelen en mitigerende maatregelen worden opgenomen. Deze maatregelen worden vastgelegd en als voorwaarde gesteld voor de aannemer zodat voldoende zorg in acht wordt genomen om schade aan beschermde en niet-beschermde soorten te voorkomen.

Op 't Medler zijn waardevolle bomen en bospercelen aanwezig. In de uitvoering wordt boomsparend gewerkt en wordt er rekening gehouden met het ontzien van de wortelstelsels. In de Wet natuurbescherming is de meld- en herplantplicht opgenomen voor houtopstanden van 10 are en groter en een bomenrij van 20 bomen en meer. Wanneer de houtkap ten

behoefte van de uitvoering hieraan voldoet, wordt in overleg met het bevoegde gezag de kap ruimschoots gecompenseerd op het landgoed. Zie voor de uitgebreide toelichting bijlage 5.

2.2.3 Bodem

Op landgoed 't Medler is een vooronderzoek bodem uitgevoerd om de milieuhygiënische gesteldheid van de bodem te bepalen (Vooronderzoek Ruurloseweg 115 te Vorden, kenmerk 211344, d.d. 21-09-2021). Volgens de bodemkwaliteitskaart voldoet de boven- en ondergrond in het gehele plangebied aan functieklasse Landbouw/Natuur. Uit het verkennend bodemonderzoek is gebleken dat in het zuidwesten van het plangebied een perceel aanwezig is met een te verwachten verontreiniging en een op asbest verdacht puinpad. Op deze locaties gaan geen werkzaamheden plaatsvinden. Vrijkomende grond in de rest van het plangebied kan, na een goedgekeurde melding bij het meldpunt bodemkwaliteit, worden toegepast als klasse Landbouw/Natuur.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek zijn er geen belemmeringen voorzien voor de voorgenomen werkzaamheden.

2.2.4 Waterbodem

Voor het verondiepen van primaire watergangen is verkennend waterbodemonderzoek vereist. De resultaten van een waterbodemonderzoek zijn 3 jaar geldig. Aangezien het verondiepen van de "Baakse Beek Onderloop" pas in 2025 plaatsvindt (zie paragraaf 2.4.1) is het op dit moment nog niet relevant om deze verkenning uit te voeren. Het onderzoek zal daarom in 2024 of het voorjaar van 2025 plaatsvinden en indien nodig zullen passende maatregelen genomen worden.

Voor de andere watergangen is wel een verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het in een van de watergangen aanwezige slib niet zondermeer op iedere andere locatie toegepast kan worden. Het slib is van dusdanige kwaliteit dat sanering niet noodzakelijk is. Al het in het werk aanwezige slib zal op de locatie van herkomst worden hergebruikt in de demping of verondieping van de watergangen.

De verondieping van de Baakse Beek zal plaatsvinden middels aangevoerd en in het werk vrijkomend zand. Voor het verondiepen en dempen van de overige primaire watergangen wordt grond gebruikt die vrijkomt in het werk zelf, mits dit toepasbare grond is.

2.2.5 Archeologie

Op een aantal delen van Landgoed 't Medler rust de bestemming "Waarde - Archeologische verwachting 3". Deze gronden zijn naast de andere voorkomende bestemming mede bestemd voor het behoud en de bescherming van te verwachten archeologische waarden in de bodem.

Om te bepalen of de voorgenomen werkzaamheden impact hebben op de archeologische waarden is in juli 2021 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Bureauonderzoek archeologie Landgoed 't Medler AAR31, kenmerk D10034037 d.d. 31-08-2021). Uit dit onderzoek is gebleken dat drie gebieden waarin ingrepen plaatsvinden, samenvallen met zones met een hoge of middelhoge archeologische verwachting. In deze gebieden is een verkennend booronderzoek (Plangebied 't Medler een inventariserend veldonderzoek

(verkennend booronderzoek), kenmerk RAAP-Rapport 5359 d.d. 02-09-2021) uitgevoerd om de verwachtingenkaart te toetsen en om de intactheid van de bodem met eventuele archeologische lagen te controleren. Uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat in de drie gebieden geen archeologische resten bedreigd worden.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op de archeologische waarden die in het gebied aanwezig zijn en er zijn vanuit archeologie dan ook geen belemmeringen.

2.2.6 Conventionele explosieven

Er is een verkennende bureaustudie (Vooronderzoek CE, landgoed 't Medler, kenmerk 1962042-VO-03 d.d. 01-11-2019) uitgevoerd naar het mogelijk vóórkomen van niet-gesprongen explosieven (NGE) in het gebied. Uit het onderzoek komt naar voren dat er indicaties zijn van conventionele explosieven op locaties waar werkzaamheden plaats zullen vinden. Om definitief te bepalen of er niet-gesprongen explosieven aanwezig zijn op deze locaties is een detectieonderzoek noodzakelijk. Aangezien alle obstakels verwijderd dienen te zijn voordat dit onderzoek uitgevoerd kan worden, zal het onderzoek gedurende de uitvoeringsfase uitgevoerd worden. Aangetroffen conventionele explosieven worden dan verwijderd door een daarvoor gecertificeerde partij.

De aannemer dient te allen tijde alert te zijn op mogelijke aanwezigheid van explosieven en zal dit aspect moeten opnemen in het veiligheids- en gezondheidsplan voor het project.

2.2.7 Hengelsport

De visrechten voor de watergang Baakse Beek zijn vrijgegeven aan de Hengelsport Federatie Midden Nederland. Er mag dus gevist worden door vispashouders. In het traject Ruurlo-Wientjesvoort wordt extensief gevist en er zijn geen officiële wedstrijdlocaties aanwezig. Ook na uitvoering van de werkzaamheden zal het toegestaan zijn om in de huidige loop van de Baakse Beek te vissen. Echter, door de herinrichting zullen delen van dit traject vaker en langduriger droogvallen en hierdoor zal dit traject minder geschikt worden voor hengelsport. De nieuwe primaire watergang "Vordense Beek" blijft in eigendom van het landgoed en zal niet vrij toegankelijk zijn. Daarom zal vissen niet worden toegestaan in deze slenk.

2.3 Hoe wordt het project uitgevoerd?

De grondwerkzaamheden (ontgraven, dempen en verruimen van watergangen) rondom het terrein worden uitgevoerd door de inzet van een aantal hydraulische graafmachines, trekkers met dumpers, voorladers (shovels) etc. Voor de aan- en afvoer van grond zijn ook transportroutes nodig. Deze tijdelijke transportroutes worden aangesloten op de dichtstbijzijnde wegen in het gebied.

Vrijgekomen grond die geschikt is voor het verondiepen van watergang "Baakse Beek Onderloop" wordt tot 2025 in depot gezet op het landgoed. Hierdoor kan nutriëntenarm en gebiedseigen materiaal worden gebruikt en wordt transport gereduceerd. Voor de eisen aan de te gebruiken grond, zie paragraaf 2.2.4.

Tijdens de werkzaamheden worden waardevolle bomen en andere structuren aangemerkt in het veld en worden de ingrepen plaatselijk bijgestuurd om deze bomen te sparen.

2.4 Vermijden en mitigeren van nadelige gevolgen

Welke maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te verzachten? We onderscheiden er vier: fasering van de werkzaamheden, monitoring van de effecten, passend beheer en onderhoud en financiële compensatie

2.4.1 Fasering

Om nadelige gevolgen van invasieve exoten voor de ecologische waterkwaliteit van de nieuwe watergangen te voorkomen of te beperken vindt de uitvoering plaats in twee fases. In de eerste fase wordt het grondverzet uitgevoerd voor de hierboven beschreven maatregelen, met uitzondering van het verondiepen van de “Baakse Beek Onderloop”.

In de eerste fase worden ook maatregelen genomen om de kolonisatie van de Vordense Beek door invasieve exoot *Watercrassula* te beperken. Bij direct aantakken is er een risico dat de nieuwe slenk gekoloniseerd wordt door *Watercrassula* en de watergang niet de gewenste ecologische kwaliteit krijgt. Na het grondverzet worden er dus inheemse bomen geplant en planten gezaaid in de slenk. De watergang blijft vervolgens drie jaar geïsoleerd van het oppervlaktewater-voerend systeem, zodat zich een robuuste en biodiverse vegetatielaag kan ontwikkelen op de bodem, waarin *Watercrassula* weinig ruimte heeft om zich te vestigen. Pas eind 2025 wordt de slenk bovenstrooms aangetakt, en wordt vervolgens de huidige Baakse Beek (Baakse Beek Onderloop) verondiept. De Baakse Beek Onderloop blijft behouden als hoofdloop voor de hoogwaterafvoer.

2.4.2 Monitoring

Om de hydrologische effecten te kunnen volgen, meet het waterschap de oppervlakte- en grondwaterstanden. Voor het oppervlaktewater is het van belang dat de stuwstanden en waterpeilen gemeten worden. Om de grondwaterpeilen in en om 't Medler te meten, is een grondwaterstandsmeetnet ingericht (zie bijlage 4). Het waterschap meet de grondwaterstand één keer per dag in een periode van tenminste zes jaar. Deze periode start na afronding van de eerste fase van de uitvoering. Deze meetdata van de grondwaterstanden zijn openbaar beschikbaar via <https://waterdata.wrij.nl/grafiek-kiwismulti.php?graphid=344773>.

2.4.3 Beheer en Onderhoud

Onderhoudsplichtige van de primaire watergangen “Baakse Beek Onderloop” en “Afwatering langs de Eendenkooi” inclusief de regelbare kunstwerken is Waterschap Rijn en IJssel. De onderhoudsplichtige voor de niet-regelbare kunstwerken binnen de grenzen van landgoed 't Medler zijn de aangelanden. Buiten het projectgebied is dit de Gemeente Bronckhorst.

De nieuwe watergang (Vordense Beek) en de verbinding tussen de Vordense Beek en de Baakse Beek Onderloop, zijn leggerwatergangen door nieuwe natuur (zie bijlage 2). Hier overlapt beheer en onderhoud van het watersysteem met beheer en onderhoud van de natuur. Het waterschap is eindverantwoordelijk voor het beheer en onderhoud daarvan, maar

geeft de opdracht voor het onderhoud van deze leggerwatergangen aan de beheerder van het landgoed, vanwege de overlap met de natuurbeheeractiviteiten. De provincie Gelderland stelt hier vanuit het Provinciaal Natuurbeheerplan kwalitatieve eisen aan. Indien ten behoeve van het beheer en onderhoud vanuit het waterbeheer extra werkzaamheden ten opzichte van natuurbeheer worden vereist, dan wordt dit in de beheerovereenkomst met het landgoed vastgelegd. De beheerder van het landgoed neemt de opdracht met bijbehorende voorwaarden en verplichtingen aan.

Er wordt een integraal beheer- en onderhoudsplan voor het gebied opgesteld waarin het beheer en onderhoud voor de natuur en het watersysteem in samenhang beschreven worden. Informatie over onderhoudspakketten zijn openbaar beschikbaar via <https://www.wrij.nl/thema/actueel/maaikalender/>

2.4.4 Financiële schade

Het landgoed heeft in 2022 de pacht opgezegd van alle landbouwpercelen die omgezet worden naar natuur. Met pachters die percelen met een regulier pachtcontract hebben, wordt de pachtovereenkomst gewijzigd. Zij krijgen nieuwe pachtgronden op 't Medler toegewezen. Deze gronden zijn tenminste gelijkwaardig aan de huidige gronden. Over de toedeling van gronden is overleg geweest met elk van de pachters en is overeenstemming bereikt. De uitvoeringswerkzaamheden vinden dus in beginsel plaats op de pachtvrije gronden. Mocht een pachter desondanks als gevolg van uitvoeringswerkzaamheden schade ondervinden, dan wordt deze volgens de gebruikelijke normen vergoed.

Met het landgoed zelf is een realisatieovereenkomst gesloten, waarin onder meer afspraken zijn gemaakt over schadevergoeding.

Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

3. Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Ad a: Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Dit project draagt bij aan het voorkomen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. De maatregelen dragen bij aan het langer vasthouden van het grondwater ten behoeve van de natuurdoelen, door herinrichting van het oppervlaktewatersysteem. In normale en droge situaties zal de hoeveelheid oppervlaktewater in het gebied afnemen en zal water inzijgen en in de bodem worden vastgehouden. In natte periodes is er meer ruimte in het gebied om water op te vangen in de natuurpercelen en het watersysteem. Het project sluit ook aan op de Ontwikkelvisie van Landgoederenzone Baakse Beek Bronckhorst (Landid, 2019). Daar waar effecten optreden buiten de eigendomsgrenzen van 't Medler is het waterschap in gesprek met de betreffende eigenaren (De Wiersse en percelen langs de Afwatering van de Eendenkooi).

Ad b: bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

Waterschap Rijn en IJssel verwacht geen verslechtering van de chemische kwaliteit van het water van het landgoed 't Medler in de nieuwe situatie. Voor het beschermen van de huidige ecologische kwaliteit van de watergangen wordt de dominantie van invasieve exoten voorkomen en wordt er gewerkt met nutriëntenarme grond. Het afwateringsgebied blijft gelijk aan de huidige situatie. Voor het verder verbeteren van de ecologische kwaliteit krijgen de watergangen een natuurlijker profiel met flauwe oevers, worden obstakels voor optrekkende vis verwijderd en vindt er natuurontwikkeling plaats direct aangrenzend aan de beek. Ook wordt door meer natuurinclusieve landbouw in de toekomst, de uitspoeling van nutriënten in het watersysteem voorkomen of verder beperkt en wordt de biodiversiteit vergroot.

Ad c: vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

De ingrepen in het watersysteem en natuurpercelen vergroten de cultuurhistorische en recreatieve waarden van het gebied, in aansluiting op de doelen van het waterschap en het landgoed. In de inrichting wordt het behoud van de monumentale panden, watergangen, (de slotgracht)bomen en andere landschappelijke elementen in het gebied als uitgangspunt genomen. De maatregelen beperken de mogelijkheid tot recreatievissen in de Baakse Beek.

Zodoende dragen de voorgenomen werkzaamheden en beoogde doelstellingen bij aan de opgaven voor klimaatadaptatie, kwaliteit van watersystemen en maatschappelijke functies van watersystemen.

4. Wijze van uitvoering

4.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan Landelijk gebied Bronckhorst met kenmerk NL.IMRO.1876.BP01048-VG02, vastgesteld op 17-05-2017, van de gemeente Bronckhorst vastgesteld. De voorziene maatregelen wijken deels af van dit bestemmingsplan: van 31,5 hectare verandert de bestemming van agrarisch met waarden naar bestemming natuur. Zie voor de aanpassingen het bestemmingsplan dat door de gemeente Bronckhorst is vastgesteld op 28 april 2022.

4.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen. Zodra de Omgevingswet in werking treedt, verandert dit systeem. Onder de Omgevingswet worden namelijk de regels die nu in de Keur staan samen met de zoneringen uit de legger opgenomen in de Waterschapsverordening. De Omgevingswet treedt niet eerder in werking dan 2023.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

Vergunningen/ Besluiten	Bevoegd gezag
Ontgrondingenmelding	Gedeputeerde Staten
Omgevingsvergunning (onderdeel werk uitvoeren)	Gemeente Bronckhorst
Omgevingsvergunning (onderdeel bouw)	Gemeente Bronckhorst
Kapmelding	Gedeputeerde Staten
Ontheffing herplant op andere gronden	Gedeputeerde Staten

4.3 Planning

De inrichtingsmaatregelen vinden plaats in twee fases, zie paragraaf 2.4.1. De eerste fase vindt plaats vanaf juni 2022 tot en met maart 2023. In deze fase zullen vrijwel alle grond- en aanplantwerkzaamheden plaatsvinden. De tweede fase vindt plaats in het najaar van 2025. In deze fase wordt de Vordense Beek bovenstrooms aangetakt op oude loop van de Baakse Beek. De huidige hoofdloop van de Baakse Beek op 't Medler (Baakse Beek Onderloop) wordt dan verondiept.

4.4 Overige uitvoeringsaspecten

Ter plaatse van werkzaamheden liggen geen grote transportleidingen. Met de verschillende nutspartijen die nutsleidingen in het plangebied hebben is overleg gevoerd over mogelijke knelpunten en aanpassingen die noodzakelijk zijn. De aannemer dient voor de uitvoering een graafmelding en peilwerkzaamheden uit te voeren voor zijn graafwerkzaamheden en haar

werkzaamheden af te stemmen met de nutspartijen. In de uitvoering dient de aannemer voorzorgsmaatregelen te nemen, zodat de waterafvoer gegarandeerd blijft en er geen schade ontstaat aan de ondergrond.

5. Procedure en contactgegevens

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Het ontwerp van het projectplan Waterwet heeft van 4 maart tot 16 april 2022 voor eenieder ter inzage gelegen. Op het ontwerp-projectplan Waterwet zijn zeven zienswijzen ingediend. Twee ingediende zienswijzen hebben geleid tot een (tekstuele) wijziging van het projectplan.

Na vaststelling van het definitief besluit inzake het projectplan Waterwet door het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel wordt dit projectplan bekend gemaakt op de websites: www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden met ingang van de dag na die waarop het projectplan Waterwet bekend is gemaakt, gedurende zes weken, tegen het besluit beroep instellen bij:

Rechtbank Gelderland, locatie Arnhem
Afdeling bestuursrecht
Postbus 9030
6800 EM te Arnhem.

Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd.

Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Dit betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat het beroepschrift in behandeling is. Als een belanghebbende dit niet wil, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor de belanghebbende, dan kan hij/zij een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de hierboven genoemde rechtbank.

Afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet is van toepassing op de vaststelling van het onderhavig projectplan. Alle beroepsgronden dienen in het beroepschrift te worden opgenomen. Na afloop van de beroepstermijn kunnen de beroepsgronden niet meer worden aangevuld. Het indienen van een "pro forma" beroepschrift is dus niet mogelijk.

Voor meer inhoudelijke informatie over het projectplan Waterwet kunt u terecht bij de omgevingsmanager Medler, Pascal Thijssen. Bij voorkeur via e-mail op p.thijssen@wrij.nl of anders telefonisch via 06 -1094 2155.